

Γλωσσικές επιλογές/ Εκφραστικά ή γλωσσικά μέσα

Είναι οι συγκεκριμένες επιλογές του πομπού προκειμένου να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του, να διαμορφώσει το ύφος που επιθυμεί, να πετύχει τους στόχους του (να πείσει, να εξηγήσει, να ευαισθητοποιήσει, να αισθητοποιήσει, να παρακινήσει, κ.λπ.).

Μερικές από τις επιλογές αυτές είναι:

1. Τα **σχήματα λόγου**
2. Τα **σημεία στίξης**, π.χ. ερωτηματικά (ερωτήσεις)...
3. Η **λειτουργία της γλώσσας** (αναφορική-δηλωτική ή ποιητική-συνυποδηλωτική)
4. Η χρήση **επιθέτων**, ως επιθετικοί προσδιορισμοί, ως απόδοση ιδιοτήτων, ως υφολογικές επιλογές (π.χ. υποκοριστικά για να προσδώσει ειρωνεία)
5. Οι **Εγκλίσεις**, π.χ. οριστική για να δηλωθεί ο βαθμός βεβαιότητας ή η υποτακτική για να δηλώσει την επιθυμία ή το ενδεχόμενο ή η προτρεπτική υποτακτική και προστακτική για να απευθυνθεί στους δέκτες και να τους παρακινήσει...
6. Τα **ρηματικά πρόσωπα**, π.χ. α' ενικό για να προσδώσει προσωπικό ή εξομολογητικό τόνο- ύφος...
7. **Δεοντικές ρηματικές εκφράσεις**, π.χ. «οφείλουμε/είναι αναγκαίο...», προκειμένου να προτρέψει-παρακινήσει-ευαισθητοποιήσει...
8. Η επιλογή της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική/ προσωπική ή απρόσωπη)
9. Ο τρόπος σύνδεσης προτάσεων και λεκτικών συνόλων (παρατακτική, υποτακτική, ασύνδετο σχήμα)
10. Μακροπερίοδος ή μικροπερίοδος λόγος
11. Ευθύς ή πλάγιος λόγος
12. Το **λεξιλόγιο**, π.χ. απλό, καθημερινό... /επίσημο, τυπικό.../ειδικό, επιστημονικό.../χρήση ξενικών όρων.../...
13. Η ονοματοποίηση: η διαδικασία μετατροπής ενός ρήματος ή ενός επιθετικού προσδιορισμού σε ουσιαστικό, που λειτουργεί ως δείκτης νοηματοδότησης του λόγου, καθώς οι ονοματοποιημένοι τύποι φέρουν τα σημασιολογικά χαρακτηριστικά τόσο των ρηματικών διαδικασιών ή των ιδιοτήτων από όπου προέρχονται όσο και το αποτέλεσμα αυτών των διαδικασιών ή των ιδιοτήτων, υπό την έννοια ότι παρουσιάζεται η πληροφορία «αποστασιοποιημένη», ως γεγονός ή διαπίστωση, εστιάζοντας στον πυρήνα του μηνύματος και όχι μέσα από την προοπτική της δράσης που δηλώνουν τα ρήματα ή της ιδιότητας που αποδίδουν τα επίθετα. Χαρακτηρίζει κυρίως κείμενα που εμπίπτουν στον επιστημονικό και ακαδημαϊκό (π.χ. αποδεικτικά δοκίμια) λόγο...
14. Απόκλιση από την κανονική σειρά σύνταξης των λέξεων, π.χ. για να δημιουργηθεί ένα πιο σύνθετο και ακαδημαϊκό ύφος...